

Nationella minoriteter och nationella Minoritetsspråk

Idé- och referensbank

Nationella minoriteter

- Ahlryd, S. & Carlsson, H. (2024). Främja läsning på nationella minoritetsspråk. Digiteket. Främja läsning på nationella minoritetsspråk – Digiteket
- Brisander, C. (2017). Bibliotek i samspel med lokalsamhället. Regionbibliotek Stockholm. Bibliotek i samspel med lokalsamhället by Amanda Bigrell – Issuu
- Brisander, C. (2018). Många sätt att vara människa på. Folkbibliotek och nationella minoriteter. Stockholms läns landsting. Många sätt att vara människa på – folkbibliotek och nationella minoriteter – Region Stockholm
- Brisander, C. & Rundqvist, E. (2018). Varför så svårt? Om nationella minoritetsspråk på kommunala bibliotek. Regionbibliotek Stockholm och Kungliga biblioteket. [Konferensbidrag, Mötesplats profession, forskning, 2018, Linnéuniversitetet] Varför så svårt? Om nationella minoritetsspråk på kommunala bibliotek (Inu.se)
- Bylin, M. & Spetz, J. (2019). Svenskan är den fasta inredningen. Språklig representation i det offentliga rummet. Institutet för språk och folkminnen. Svenskan är den fasta inredningen – språklig representation i det offentliga rummet (diva-portal.org)
- Eeve, S. (2021). Principer för ett tryggare rum på Centralbiblioteket Ode. Finlands svenska biblioteksörening. [Ca 44 minuter till ca 1 h 17 minuter] https://www.youtube.com/live/iYohqOHtarA?si=AiGQ1rV_pPe6IWD5
- Ehrsköld, M. (2021). Språklig mångfald i digitala bibliotek. En policyanalys över folkbiblioteks arbete med språklig inkludering i sina digitala bibliotek. [Masteruppsats, ABM-masterprogrammet, Lunds universitet] <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/9049822>
- Forsberg, A., Lundström, C., Collén, C., Ljungström, S., Brinkfeldt, P. & Öman, M. (2024). Urfolket samerna – litteratur, språk och kulturhistoria. Digiteket. Urfolket samerna – litteratur, språk och kulturhistoria – Digiteket
- Gunnare, S. (2012). På mitt modersmål. En kvalitativ studie av biblioteksanvändare med samiska, finska och meänkieli som modersmål. [Masteruppsats, Institutionen för ABM, Uppsala universitet] <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-175786>
- Hansson, J. (2011). Public libraries and the national minorities of Sweden – results of a national survey. *New Library World*, 112(9/10), 406-415. Public libraries and the national minorities of Sweden – results of a national survey | Emerald Insight
- Institutet för språk och folkminnen. (2020). Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska. Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska (isof.se)

Kungliga biblioteket. (2018). Biblioteken och de nationella minoritetsspråken: en lägesbeskrivning. Kungliga biblioteket, Nationell biblioteksstrategi. Biblioteken och de nationella minoritetsspråken – en lägesbeskrivning – Kungliga biblioteket – Sveriges nationalbibliotek – kb.se

Kungliga biblioteket. (2024). Bläddra – e-böcker på nationella minoritetsspråk. Bläddra – Kungliga biblioteket – Sveriges nationalbibliotek – kb.se

Kungliga biblioteket. (2020). De nationella minoriteterna och biblioteketn. Judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och urfolket samer. Lagar, konventioner och minoritetspolitik. [Rapport] De nationella minoriteterna och biblioteken. Judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och urfolket samer. Lagar och konventioner. (biblioteksutveckling.se)

Kungliga biblioteket. (2024). Nationella minoriteter i planerna. En analys av kommunala och regionala biblioteksplaner. Ny rapport: Nationella minoriteter i biblioteksplanerna – Kungliga biblioteket – Sveriges nationalbibliotek – kb.se

Kungliga biblioteket. (2021). Nationella minoriteters bibliotek, »resursbibliotek«. Ku2020/02691 Uppdrag till Kungl. biblioteket om nationella minoriteters bibliotek. Nationella minoriteters bibliotek, »resursbibliotek« (kb.se)

Kungliga biblioteket. (2024). Resursbiblioteken för de nationella minoriteterna fortsätter sin verksamhet 2024. Resursbiblioteken för nationella minoriteter fortsätter sin verksamhet 2024 – Kungliga biblioteket – Sveriges nationalbibliotek – kb.se

Länsstyrelsen i Stockholm & Sámediggi. (u.å.) Grundutbildning i minoritetslagstiftningen. Startside – Minoritetsutbildning

Milani, T. M. & Salö, L. (2023). Sveriges nationella minoritetsspråk: nya språkpolitiska perspektiv. Studentlitteratur.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. (u.å.) Vägledning för att ge barn och unga nationella minoriteter inflytande. Vägledning för att ge barn och unga nationella minoriteter inflytande | MUCF

Noll27. (2018). Nationella minoriteter. Kultur i Väst. noll27 nr 2 – Nationella minoriteter | (ljudmagasinet.se)

Rajala, R. (2021). Turvallisemmassa tilassa: voiko turvallisempi tila lisätä osallisuutta? [Opinnäyte, Humanistinen ammattikorkeakoulu Yhteisöpedagogin koulutus (YAMK)]. Rajala_Riikka.pdf (theseus.fi)

Region Jämtland Härjedalen. (2020). Kompetenskit för att jobba med nationella minoriteter i biblioteken. natmin.pdf (biblioteksutvecklingjh.se)

Rundqvist, E. (2020). Vår kultur vår identitet, bibliotekens arbete med nationella minoriteter. Region Kalmar län. <https://youtu.be/Jx1XOzOEFoE?si=XqbpqqNLDrMSrSws>

Sandin, A. S. & Berge Kleber, E. (2023). Barns och ungas bibliotek – en kunskapsöversikt. Regionbibliotek Stockholm. Barns och ungas bibliotek: en kunskapsöversikt – Region Stockholm

SOU 2023:68. Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalningar, kväner och lantalaiset. Som om vi aldrig funnits – Regeringen.se

SOU 2024:3. Ett starkt judiskt liv för framtida generationer. Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034. Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Regeringen.se

Spetz, J., Gyllenbäck, M. & Omma, E. (2020). Nationella minoriteter 2020. Vad vet Sveriges befolkning om dem? Institutet för språk och folkminnen, Länsstyrelsen Stockholm, Sámediggi. Nationella minoriteter 2020 (diva-portal.org)

Trombola, A., Carlsson, K., Holmgren, I., Larsson, K., Eriksson, Å., Weelie, J. v., Norgren, B., Hägglund, S., Pavlovska, F., Föreningen Trajosko Drom & Collén, C. (2024). Ringar på vattnet – Metodstöd för samråd med barn och unga tillhörande de nationella minoritetsgrupperna. Digiteket. Ringar på vattnet – Metodstöd för samråd med barn och unga tillhörande de nationella minoritetsgrupperna – Digiteket

Dessa sidor uppdateras löpande med användbart material för bibliotekens arbete med nationella minoriteter:

Barnens bibliotek, tema nationella minoriteter: Nationella minoriteter och minoritetsspråk | Barnens bibliotek

Forum för levande historia: Forum för levande historia

Minoritet.se: Nationella minoriteter – Minoritet.se

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Med fokus på unga och civilsamhället | MUCF

Polarbibblo: Polarbibblo – Polarbibblo

Nationella minoritetsspråk

Institutet för språk och folkminnen/Nationella minoritetsspråk: Nationella minoritetsspråk | Institutet för språk och folkminnen (isof.se)

Bläddra: Bläddra – Kungliga biblioteket – Sveriges nationalbibliotek – kb.se

Finska

Digitekets artikel om resursbiblioteket för finska: Resursbibliotek för det finska minoritetsspråket – Suomen kielen resurssikirjasto – Digiteket

Finlandsinstitutet: Framsida – Finlandsinstitutet

Resursbiblioteket för finska (Finlandsinstitutet): Nationellt resursbibliotek – Finlandsinstitutet

Sverigefinska riksförbundet: Hem – Sverigefinska Riksförbundet (rskl.se)

Sverigefinska ungdomsförbundet: Home | Sverigefinska ungdomsförbundet (rsn-sfu.se)

Jiddisch

Digitekets artikel om resursbiblioteket för jiddisch och judisk kultur: Resursbibliotek för minoritetsspråket jiddisch – Bikher, bibliotekn un yidishe kultur (רעכיב, יד, וקעטאילביב יד, רעכילוק) – Digiteket

Judiska församlingen i Göteborg: Judiska Församlingen i Göteborg (judiskaforsamlingen.se)

Judiska ungdomsförbundet: JUS – Judiska Ungdomsförbundet (jusungdom.org)

Resursbiblioteket för jiddisch och judisk kultur. RBJJ – Resursbiblioteket för Jiddisch och Judisk Kultur

Stolt jude, Instagram: Judiska Ungdomsförbundet (JUS) (@stoltjude) • Foton och videor på Instagram

Sveriges Jiddischförbund: Sveriges Jiddischförbund – יא שידדי ראפ דנאבראפ (jiddischforbundet.se)

Meänkieli (samtliga)

Met Nuoret. Unga tornedalingar. Met Nuoret

Meänmaa. Kulturtidskrift. Meänmaa (@meanmaa.tidskrift) • Foton och videor på Instagram

Resursbiblioteket för meänkieli. Nordkalottbiblioteket i Övertorneå. Startside – Resursbiblioteket för meänkieli (resursbibliotekmeankieli.se)

Svenska tornedalingars riksförbund. STR-T – Språkrör för en ursprunglig inhemsk, språklig och kulturell minoritet.

Romani chib (samtliga)

Digitekets kurs om romer: Romska minoriteten – litteratur, språk och kulturhistoria – Digiteket

Magasin Dikko. Magasin DIKKO – Tidningen vill förmedla ett resande och romskt perspektiv i nyhetsvärlden och sprida kunskap om nationella minoriteter

Malmö stadsbibliotek. Filmer om bibliotek. Filmer om bibliotek – Malmö stad (malmo.se)

Resursbiblioteket för romani chib. Malmö stadsbibliotek. Resursbiblioteket för romani chib – Malmö stad (malmo.se)

Romano Center i Väst. Romano Center i Väst – Göteborgs Stad (goteborg.se)

Romsk inkludering, Borås stad. Romsk inkludering – Borås Stad (boras.se)

Rundqvist, Elisabet. (2022). Hur kan ett bibliotek byggas upp, när medier saknas? Kungliga biblioteket. Hur kan ett bibliotek byggas upp, när medier saknas? (wordpress.com)

Samiska (samtliga)

Brånemyr, A. (2020). »Kunskap är ju aldrig tungt att bära«: Samer diskuterar bibliotek. [Mastersuppsats, Institutionen för ABM, Uppsala universitet]. Uppsala universitet. Microsoft Word – Masteruppsats slutversion.docx (diva-portal.org)

Digitekets kurs om urfolket samerna: Urfolket samerna – litteratur, språk och kulturhistoria – Digiteket

Labba, E. A. & Simma, L. (2021). 400 års snabbspolning genom den samiska litteraturhistorien. Biblioteksutveckling Region Jämtland Härjedalen. 400 års snabbspolning genom den samiska litteraturhistorien subtitle – YouTube

Resursbiblioteket för samiska. Samernas bibliotek. Resursbibliotek – Resursbibliotek – Samernas bibliotek (sametinget.se)

Sámediggi, Sametinget. Sametinget

Sameföreningen i Göteborg. Om sameföreningen i Göteborg | Sameföreningen i Göteborg (sameforeningen.se)

Samer.se. Hem – Samer.se

Sáminuorra. Samiska ungdomsförbundet. SÁMINUORRA – för och med samisk ungdom (saminuorra.org)

Schimmer, H. K. (2020). Att finna stigarna. Förlag och inköpsvägar till samisk litteratur. Biblioteksutveckling Region Jämtland Härjedalen. Att finna stigarna

Tjállegoahte. Författarcentrum Sápmi. Tjállegoahte – Författarcentrum Sápmi (tjallegoahte.se)

Zerlauth, H. (2021). Talböcker på samiska – Hállagirjeh sámiengiällije : en ANT-inspirerad studie. (Dissertation). Hämtad från Masteruppsats (diva-portal.org)